Roll No.												Serial No. of Q. C. A. B.

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 63]
Total No. of Questions : 63]

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 24
[Total No. of Printed Pages : 24

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : 08-M ವಿಷಯ : **ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ — ಮರಾಠಿ**

Code No. : 08-M Subject : First Language — MARATHI

ದಿನಾಂಕ : 01. 04. 2011] [Date : 01. 04. 2011

ಸಮಯ : ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10-30 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1-45 ರವರೆಗೆ] [Time : 10-30 A.M. to 1-45 P.M.

ಪರಮಾವಧಿ ಅಂಕಗಳು : 125] [Max. Marks : 125

FOR OFFICE USE ONLY

Q. No.	Marks		Q. No.	Marks		Q. No.	Marks		Q. No.	Marks		Q. No.	Marks
1.			15.			29.			43.			57.	
2.			16.			30.			44.			58.	
3.			17.			31.			45.			59.	
4.			18.			32.			46.			60.	
5.			19.			33.			47.			61.	
6.			20.			34.			48.			62.	
7.			21.			35.			49.			63.	
8.			22.			36.			50.			×	
9.			23.			37.			51.			×	
10.			24.			38.			52.			×	
11.			25.			39.			53.			×	
12.			26.			40.			54.			×	
13.			27.			41.			55.			×	
14.			28.			42.			56.			×	
Total Marks													

Total Marks in words		Grand Total	

1. ✓			
2. ✓		✓	✓
Signature of Evaluators	*Registration No.*	*Signature of the Deputy Chief*	*Signature of the Room Invigilator*

[Turn over

परीक्षार्थींना सूचना :

i) ही प्रश्नोत्तर पत्रिका आहे.

ii) ह्या प्रश्नोत्तर पत्रिकेत 'जोड्या जुळवा' प्रश्नासहित एकूण 63 प्रश्न आहेत.

iii) प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यासाठी पुस्तिकेमध्येच जागा दिलेली आहे. दिलेल्या जागेमध्येच उत्तरे लिहावीत.

iv) पेन्सिलीने लिहिलेले उत्तर ग्राह्य धरले जाणार नाही.

v) ह्या प्रश्नोत्तर पत्रिकेत दिलेले वस्तुनिष्ठ, रिकाम्या जागा भरा आणि जोड्या जुळवा यासारख्या प्रश्नांच्या उत्तरांना खाडाखोड करू नये. तसे केल्यास उत्तर ग्राह्य धरले जाणार नाही.

vi) प्रश्नोत्तर पत्रिका वाचण्यासाठी 15 मिनिटे वेळ दिली आहे.

I. पुढील **1** ते **15** पर्यंतच्या प्रश्नाना किंवा अपूर्ण वाक्यांशाना चार पर्याय दिलेले आहेत. त्यापैकी योग्य पर्यायी उत्तर निवडून पूर्ण उत्तर मुळाक्षरासह दिलेल्या जागेत लिहा. $15 \times 1 = 15$

1) 'सायंकाळचा पूजावसर' या पाठाचे लेखक कोण ?

(A) बाईसा (B) चक्रधरस्वामी

(C) वि० भि० कोलते (D) बाईदेवपबास.

उत्तर : ____________________

2) कुणाचा काळ नाटकांचा सुवर्णयुग म्हणून ओळखला जातो ?

(A) गो० ब० देवल (B) कृ० प्र० खाडिलकर

(C) आचार्य अत्रे (D) बालगंधर्व.

उत्तर : ____________________

3) 'पाखरमाचेचा वटवृक्ष' हा पाठ कोणत्या ललितलेख संग्रहातील आहे ?

(A) जंगलाचं देणं (B) गाई घरा आल्या

(C) रातवा (D) रानवाटा.

उत्तर : ____________________

4) सातवीनंतर माशेलकरांनी कोणत्या हायस्कूल मध्ये प्रवेश घेतला ?

(A) युनियन (B) विल्सन

(C) आर्यन (D) केंद्रीय.

उत्तर : ____________________

5) फोकाचा धंदा संपल्यावर हिराच्या बापाला कोणते काम मिळाले ?

(A) लाकड तोडण्याचे (B) पऱ्हाट्याचे ताटवे विणायचं

(C) कपडे शिवण्याचं (D) बांधकाम करण्याचं.

उत्तर : ____________________

6) प्र० के० अत्रे यांचे आत्मचरित्र कोणते ?

(A) झेंडूची फुले (B) कऱ्हेचे पाणी

(C) साष्टांग नमस्कार (D) श्यामची आई.

उत्तर : ____________________

7) 'मी डोलकर' या कवितेचे मूल्य कोणते ?

(A) श्रमसाफल्य (B) भक्तीमहात्म्य

(C) कोळीमहात्म्य (D) निसर्गप्रेम.

उत्तर : ____________________

8) 'संवाद' ही कविता कोणत्या काव्यसंग्रहातून घेतली आहे ?

(A) परिच्छेद (B) दिनार

(C) दिपवा (D) प्रहर.

उत्तर : ____________________

9) रुक्मिणीने कोणत्या रंगाची पैठण नेसली आहे ?

(A) पिवळ्या (B) अंजिरी

(C) निळ्या (D) हिरव्या.

उत्तर : ____________________

10) मला सगळे मामाच आहेत. याचे नकारार्थी वाक्य कोणते ?

(A) मला मावश्या मुळीच नाहीत (B) मला मामा जास्त नाहीत

(C) मला सगळ्या मावश्याच आहेत (D) मला मामा कमी आहेत असे नाही.

उत्तर : ____________________

11) 'पुस्तक' हा शब्द कोणत्या गणाचा आहे ?

(A) 'भ' गण (B) 'ल' गण

(C) 'र' गण (D) 'स' गण.

उत्तर : ____________________

12) 'थोडक्यात समाधान मानणारा' — शब्दसमुहास एक शब्द द्या.

(A) असंतुष्ट (B) अल्पसंतुष्ट

(C) संतुष्ट (D) समाधानी.

उत्तर : ____________________

13) खालील शब्दातील भाववाचक नाम कोणते ?

(A) शौर्य (B) हत्ती

(C) प्राणी (D) कुसुम.

उत्तर : ____________________

14) 'देह' या शब्दाचा समानार्थी शब्द कोणता ?

(A) पद (B) नयन

(C) काया (D) कर.

उत्तर : ____________________

15) जबाबदार या शब्दाला विरुद्धार्थी शब्द कोणता ?

(A) अजबाबदार (B) शहाणा

(C) कामचूकार (D) बेजबाबदार.

उत्तर : ____________________

II. रिकाम्या जागी योग्य शब्द भरा : 5 × 1 = 5

16) निरंजनातील तेल संपल्यावर गोसावी त्यात .... घालत.

उत्तर : ____________________

17) वाघुळाना .... असेही म्हणतात.

उत्तर : ____________________

18) 'आम्ही कोण' या मूळ कवितेचे कवी .... आहेत.

उत्तर : ____________________

19) सप्तमी विभक्तीचे प्रत्यय .... आहेत.

उत्तर : ____________________

20) लहानपणी मी प्राणायम करीत असे. या वाक्यात .... काळ होतो.

उत्तर : ____________________

III. योग्य जोड्या जुळवा : 5 × 1 = 5

21)

	(अ)		(ब)
i)	पाखरमायेचा वटवृक्ष	क)	फटका
ii)	विज्ञानयोगी माशेलकर	ख)	लघुकथा
iii)	एक गाव एक पाणवठा	ग)	सामाजिक कथा
iv)	भारतमातेची विनवणी	घ)	ललितलेख
v)	मी डोलकर	ङ)	भावकविता
		च)	लोकगीत
		छ)	व्यक्तिचित्र
		ज)	आत्मचरित्र

उत्तर : i)__________ ii)__________

______iii)__________ iv)__________

______v)__________

IV. खालील प्रश्नांची उत्तरे **एका** वाक्यात लिहा : 10 × 1 = 10

22) भांडण झाल्यावर आजी-आजोबा कसे वागत असत ?

उत्तर : ______________________________

____

23) वटवृक्षावरच्या पाखराकडून काय शिकावे ?

उत्तर : ______________________________

____

24) गावातल्या तळ्याबाबत लेखकाच्या मनात कोणतं शल्य होतं ?

उत्तर : ______________________________

____

25) लेखक हिराला कोणकोणते खाद्यपदार्थ देत असतं ?

उत्तर : ______________________________

____

26) बालकवींच्या तीन कवितांची नावे लिहा.

उत्तर : ______________________________

____

27) बंगल्याला पाऊस काय म्हणाला ?

उत्तर : ______________________________

____

28) व्यंजनसंधी म्हणजे काय ?

उत्तर : ____________________

____

29) 'सभेत नोटीस फिरविली जाईल.' या वाक्यातील प्रयोग कोणता ?

उत्तर : ____________________

____

30) 'लेखी बोले सुने लागे' या म्हणीचा अर्थ काय ?

उत्तर : ____________________

____

31) तद्भव शब्द म्हणजे काय ?

उत्तर : ____________________

____

V. खालील प्रश्नांची **दोन-तीन** वाक्यात उत्तरे लिहा : $15 \times 2 = 30$

32) विश्वासरावांच्या मृत्युनंतर भाऊसाहेबांनी कोणता निश्चय केला ?

उत्तर : ____________________

____

____

____

____

[Turn over

33) लोकहितवादीनी लोकाना कसे सावध केले आहे ?

उत्तर : ____________________

____

____

____

____

34) कै० विद्याधर पुंडलिक यांचा परिचय लिहा.

उत्तर : ____________________

____

____

____

____

35) एफ० आर० एस० म्हणजे काय ?

उत्तर : ____________________

____

____

____

____

36) कांचनभट शारदेला घरातून चालती हो असे का म्हणतात ?

उत्तर : ______________________________

____

____

____

____

37) टाकळी गावचे वैशिष्ट्य कोणते ?

उत्तर : ______________________________

____

____

____

____

38) अवचिता परिमळ झुळकल्यावर काय घडले ?

उत्तर : ______________________________

____

____

____

____

39) मेघ भरून आल्यामुळे काय-काय घडणार आहे ?

उत्तर : ______________________________

____

____

____

____

40) 'मी डोलकर' या कवितेत समुद्राचे मोठेपण कशाप्रकारे वर्णन केले आहे ?

उत्तर : ______________________________

____

____

____

____

41) कवीने आपल्या आईचे वर्णन कसे केले आहे ?

उत्तर : ______________________________

____

____

____

____

42) अरुणा ढेरे यांचा परिचय लिहा.

उत्तर : ______________________________

____

____

____

____

43) लघुगुरुलेखन करून वृत्त ओळखा.

कुठे भटकशी घना ? वळुनि ऐक केकावली

उत्तर : ______________________________

____

____

____

44) खालील ओळीतील अलंकार ओळखून लक्षणे लिहा. हे हृदय नसे स्थंडिल धगधगलेले.

उत्तर : ______________________________

____

____

____

45) खालील वाक्प्रचारांचा अर्थ सांगून वाक्यात उपयोग करा.

अ) पालन पोषन करणे   ब) विलाप करणे.

उत्तर : ____________________

____

____

____

46) खालील सामासिक शब्दांचा विग्रह करून समास ओळखा.

अ) पथापथावर   आ) चटणीभाकर.

उत्तर : ____________________

____

____

____

VI. खालील प्रश्नांची उत्तरे **पाच-सहा** वाक्यात लिहा : $10 \times 3 = 30$

47) इंग्रजी भाषेमुळे मराठी भाषेला निर्माण झालेले धोके कोणते ?

उत्तर : ____________________

____

____

____

____

____

____

____

48) ''हे काय आणिक ? कुठं ?'' ससंदर्भ स्पष्ट करा.

उत्तर : ______________________________

____

____

____

____

____

____

____

49) 'अपघात' या कथेतून लेखिकेने कोणता संदेश दिला आहे ?

उत्तर : ______________________________

____

____

____

____

____

____

____

50) लेखकाच्या गावात शाळा कशी सुरू करण्यात आली ?

उत्तर : ____

____

____

____

____

____

____

____

51) 'अखंड सावधान असावे । दुश्चित कदापि नसावे.' ससंदर्भ स्पष्ट करा.

उत्तर : ____

____

____

____

____

____

____

____

52) वामन पंडितांच्या मते सात शल्ये कोणती ?

उत्तर : ______________________________

53) 'ऐसे म्हणुनि यशोदा उखळी दाने स्वभाग्य बांधी ते' संदर्भासहित स्पष्टीकरण करा.

उत्तर : ______________________________

54) 'तू तर चाफेकळी' या कवितेची मध्यवर्ती कल्पना लिहा.

उत्तर : ______________________________

____

____

____

____

____

____

____

55) उच्च-नीच या भेदाबद्दल कवीचा दृष्टीकोन कसा आहे ?

उत्तर : ______________________________

____

____

____

____

____

____

____

56) माणसाचे अभयारण्य हवे असे कवीला का वाटते ?

उत्तर : ____________________

VII. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येक **आठ** ते **दहा** वाक्यात लिहा : 4 × 4 = 16

57) 'पिटिशन बॉक्स' व 'विपश्यना' पद्धतीचे वर्णन करा.

उत्तर : ____________________

58) 'चीनची भिंत म्हणजे एक आश्यर्च' आहे असे लेखिका का म्हणते ?

उत्तर : ____________________

____

____

____

____

____

____

____

59) 'धन्य मी शबरी श्रीरामा' या कवितेचा सारांश लिहा.

उत्तर : ____________________

____

____

____

____

____

____

____

60) खालील दिलेल्या कवितेच्या ओळी पूर्ण करा.

भवनदित ....

....

....

.... कवन गणु करी रे.

उत्तर : ____

____

____

____

____

____

61) उतारा वाचून त्याखाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तेर तुमच्या शब्दात लिहा :

शेतकीतून मिळालेले 'थोडे' सुद्धा 'बहु' आहे. कारण ते थोडे असले तरी नवीन पैदाशीचे आहे. बुद्धी विकण्याचे व्यवसाय करून धनाचे ढीग मिळविले तरी त्यात नवीन कमाई नाही. द्रव्याचे नुसते स्थलांतर आहे. त्यामुळे एक पिशवी भरल्याने दुसरी रिकामी होण्यापलिकडे जगाच्या समृद्धीत भर अशी पडत नाही. परंतु शेतकऱ्याच्या कमाईच्या हर एक कणात साक्षात लक्ष्मीचा निवास आहे. लक्ष्मी निराळी, पैसा निराळा ! पैसा काय चोरीने मिळतो, लुटीने मिळतो, सट्टेबाजीने मिळतो, लबाडीने मिळतो, दंडुक्याने मिळतो. पण लक्ष्मीचा एक कणही मिळविण्याचे सामर्थ्य कोणत्याही पंडिताच्या तोंडपाटीलकीत किंवा कोणत्याही दांडगेबाबाच्या दंडुक्यात नाही.

i) शेतकीतून मिळालेले थोडेसुद्धा 'बहु' कसे ? 1

ii) लक्ष्मीचा निवास कुठे असतो ? 1

iii) लक्ष्मी आणि पैसा यातील फरक कसा सांगितला आहे ? 1

iv) उताऱ्याला योग्य शीर्षक द्या. 1

उत्तर : ____

____

____

____

____

62) पत्रलेखन करा. 5

तुमच्या भावाच्या हृदय शस्त्रक्रियेच्यावेळी रक्तदान करून मदत करणाऱ्या व्यक्तीचे आभार मानणारे पत्र लिहा.

किंवा

तुमच्या शतुन वर्गातील लाकडी साहित्याची मोडतोड झाली आहे. त्याबद्दल मुख्याध्यापकाकडे गुन्हा कबूल करून शिक्षा न करण्याबद्दल विनंती अर्ज करा.

उत्तर : ____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

63) खालीलपैकी कोणत्याही **एका** विषयावर **15** ते **20** ओळी निबंध लिहा : $1 \times 5 = 5$

i) स्वातंत्र्याची साठ वर्षे

ii) वाचनाचे वेड

iii) भ्रष्टाचार–एक समस्या.

उत्तर :